

OBSAH

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU AKTUALIZOVANÉMU VYDÁNÍ	13
Předmluva k prvnímu úplnému vydání	17
Z předmluvy k 1. vydání učebnice Ústavní právo a státověda, II. díl, část 2	24
Z předmluvy ke 2. vydání učebnice Ústavní právo a státověda, II. díl, část 1	29
I. POČÁTEK ČESKOSLOVENSKÉ STÁTNOSTI A ÚSTAVNOSTI	37
§ 1 Vznik státu a základy československého ústavního řádu	37
§ 2 Československá státní idea a symboly státu	44
§ 3 Ustavení a prosazení orgánů státu	48
§ 4 Československý národ a obyvatelstvo	57
§ 5 Území a uznání suverenity státu	66
II. ČESKOSLOVENSKÁ ÚSTAVA Z ROKU 1920	72
§ 1 Okolnosti a způsob vzniku ústavy z roku 1920	72
§ 2 Celkové vlastnosti ústavy	74
§ 3 Stěžejní obsah ústavy	76
§ 4 Mýtus a realita ústavy	86
§ 5 Naplnění a vývoj ústavy	88
III. DOBA NESVOBODY	94
§ 1 Pojem, trvání a právní důsledky doby nesvobody	94
§ 2 Druhá republika	97
§ 3 Protektorát Čechy a Morava	113
§ 4 Slovenský stát	129
§ 5 Ostatní odtržená území	141

IV.	ZATÍMNÍ STÁTNÍ ZŘÍZENÍ	151
§ 1	Vytvoření a úkoly zatímního státního zřízení	151
§ 2	Dekretální normotvorba v exilu a její obsah	161
§ 3	Dekrety prezidenta republiky vydávané na československém území	166
§ 4	Změny území a obyvatelstvo po skončení války	181
V.	OBNOVA PARLAMENTARISMU V POVÁLEČNÉM OBDOBÍ	192
§ 1	Období Prozatímního národního shromáždění	192
§ 2	Období Ústavodárného národního shromáždění	202
§ 3	Únor 1948 a nastolení diktatury proletariátu	211
VI.	ÚSTAVA 9. KVĚTNA A DALŠÍ VÝVOJ	223
§ 1	Základní charakteristika a struktura Ústavy	223
§ 2	Ústavní poměry de iure a de facto	225
§ 3	Realizace a změny Ústavy 9. května	226
§ 4	Postavení Slovenska v Ústavě 9. května	236
VII.	ÚSTAVA Z ROKU 1960	239
§ 1	Příprava a přijetí Ústavy z roku 1960	239
§ 2	Struktura a základní charakteristika Ústavy	241
§ 3	Postavení Slovenska v Ústavě z roku 1960	251
§ 4	Realizace a změny Ústavy z roku 1960	253
VIII.	ČESKOSLOVENSKÁ FEDERACE	255
§ 1	Příprava přetvoření jednotného Československa ve federaci	255
§ 2	Demokratizace ústavních poměrů v první polovině roku 1968	258
§ 3	Ústavní zákon č. 143/1968 Sb. – vznik československé federace	259
§ 4	Fungování federativního modelu a ústavní změny let 1968–1989	261
§ 5	Ústavní poměry let 1968–1989 – prováděcí zákonodárství	269
§ 6	Projekt nové ústavy	273

IX.	ÚSTAVNÍ POMĚRY ČESKOSLOVENSKA PO LISTOPADU 1989	274
§ 1	Mezinárodní souvislosti událostí 17. listopadu a ústavní změny	274
§ 2	Československo na cestě k demokratickému státu	282
§ 3	Zánik ČSFR	300
X.	VZNIK SAMOSTATNÉ ČESKÉ REPUBLIKY, PŘIJETÍ A OBSAH JEJÍ ÚSTAVY	310
§ 1	Česká republika jako nástupnický stát ČSFR	310
§ 2	Příprava a přijetí Ústavy ČR	317
§ 3	Koncepce Ústavy ČR a její charakteristika	324
XI.	ÚSTAVNÍ POŘÁDEK ČESKÉ REPUBLIKY A MÍSTO MEZINÁRODNÍCH SMLUV V ÚSTAVNÍM ŘÁDU	332
§ 1	Pojem, náplň a vzájemné vztahy jednotlivých předpisů ústavního pořádku ČR, ústava polylegální. Změny a doplňky ústavního pořádku ČR	332
§ 2	Vztah ústavního pořádku k mezinárodnímu právu	344
§ 3	Místo principů a ústavních zvyklostí v ústavním pořádku a ústavní právo procesní	359
XII.	ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ PŘEDPISŮ ÚSTAVNÍHO POŘÁDKU	373
§ 1	Ústavní vymezení České republiky a jejích úkolů	373
§ 2	Státní moc a politický systém	381
§ 3	Státní občanství (včetně postavení cizinců a apatridů)	387
§ 4	Státní území a státní hranice	403
§ 5	Státní symboly a státní idea	405
§ 6	Hlavní město	414

XIII.	DEMOKRACIE REPREZENTATIVNÍ A PŘÍMÁ V ČESKÉ REPUBLICE	419
§ 1	Ústavní východiska a právní úprava reprezentativní a přímé demokracie	419
§ 2	Principy volebního práva	423
§ 3	Volby do Parlamentu	428
§ 4	Volba prezidenta republiky	445
§ 5	Volby do zastupitelstev krajů	450
§ 6	Volby do zastupitelstev obcí	452
§ 7	Volby do Evropského parlamentu	456
§ 8	Soudní přezkum ve věcech volebních	460
§ 9	Referendum celostátní, místní a krajské	463
XIV.	PRÁVA, SVOBODY A POVINNOSTI	473
§ 1	Ideové zdroje, východiska, charakteristika	473
§ 2	Struktura Listiny a základní pojmy	488
§ 3	Obecná ustanovení Listiny	505
§ 4	Základní práva a svobody	516
§ 5	Politická práva	580
§ 6	Práva menšin	628
§ 7	Hospodářská, sociální a kulturní práva	637
§ 8	Právo na soudní a jinou právní ochranu	698
XV.	PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY	728
§ 1	Právní úprava činnosti Parlamentu České republiky	728
§ 2	Postavení Parlamentu v parlamentním systému České republiky	730
§ 3	Pravomoci Parlamentu ČR	733
§ 4	Komory Parlamentu ČR	744
§ 5	Orgány a funkcionáři komor Parlamentu ČR	747
§ 6	Organizace jednání komor Parlamentu ČR	757
§ 7	Usnášení komor a hlasování	763
§ 8	Status poslance a senátora	766
XVI.	ZÁKONODÁRNÝ PROCES	782
§ 1	Ústavní vymezení zákonodárného procesu	782
§ 2	Zákonodárná iniciativa	787
§ 3	Úloha vlády v zákonodárném procesu	789

§ 4	Projednávání zákonů v Parlamentu	792
§ 5	Legislativní proces v Poslanecké sněmovně	794
§ 6	Legislativní proces v Senátu	798
§ 7	Legislativní proces v Poslanecké sněmovně po vrácení návrhu zákona nebo zamítnutí Senátem	800
§ 8	Projednávání návrhů zákonů, které musí být přijaty v obou komorách (ústavní zákony, zákony uvedené v čl. 40 Ústavy)	801
§ 9	Projednávání zákona o státním rozpočtu	804
§ 10	Zvláštní procedury	807
§ 11	Vrácení zákona prezidentem republiky	812
§ 12	Jednání o návrzích zákonných opatření Senátu	814
§ 13	Vyhlašování zákonů, dalších aktů státních orgánů a mezinárodních smluv	816
XVII.	PREZIDENT REPUBLIKY	832
§ 1	Hlava státu	832
§ 2	Vznik, trvání a zánik funkce prezidenta republiky	856
§ 3	Vztah prezidenta republiky k jiným ústavním orgánům	860
§ 4	Další pravomoci prezidenta republiky	876
§ 5	Sídlo a Kancelář prezidenta republiky	878
XVIII.	VLÁDA A JINÉ ORGÁNY VÝKONNÉ MOCI	883
§ 1	Základy ústavního postavení vlády	883
§ 2	Vytvoření vlády, její trvání a ukončení	885
§ 3	Složení vlády a postavení jejích členů	893
§ 4	Činnost vlády a způsob jednání vlády	900
§ 5	Vztah vlády a předsedy vlády k prezidentu republiky	908
§ 6	Vztah vlády k Parlamentu	909
§ 7	Vztah vlády k moci soudní	916
§ 8	Vztah vlády k územní samosprávě	919
§ 9	Působnost ministerstev a jiných ústředních správních úřadů	920
§ 10	Normotvorba vlády a jiných správních úřadů	937
§ 11	Státní zastupitelství	941

XIX.	SOUDY	949
§ 1	Principy činnosti soudů a soudců	949
§ 2	Soustava soudů, sídla soudů a jejich vnitřní organizace	953
§ 3	Ustanovování soudců a zánik jejich funkce	956
§ 4	Záruky soudcovské činnosti	959
§ 5	Vztah k jiným ústavním orgánům, státní správa soudů	960
§ 6	Prováděcí zákonodárství a judikatura Ústavního soudu	962
XX.	ÚSTAVNÍ SOUD	964
§ 1	Charakteristika, prameny, orgány, sídlo	964
§ 2	Vztah Ústavního soudu k jiným ústavním orgánům	967
§ 3	Soudce Ústavního soudu a záruky jeho činnosti ...	970
§ 4	Pravomoc a působnost Ústavního soudu	975
§ 5	Obecná úprava řízení před Ústavním soudem, jeho rozhodování	981
§ 6	Jednotlivá řízení před Ústavním soudem	986
XXI.	ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY A ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	994
§ 1	Územní členění státu v ústavních a zákonných normách a vztah územního členění k samosprávě	994
§ 2	Obsah pojmu samospráva, obec, vyšší územní samosprávný celek; jiné typy samosprávy	997
§ 3	Charakteristika územních samosprávných celků ...	1001
§ 4	Územní a osobní základ územních samosprávných celků	1005
§ 5	Samostatná působnost územních samosprávných celků	1008
§ 6	Zastupitelstva a ostatní orgány územních samosprávných celků	1009
§ 7	Obecně závazné vyhlášky zastupitelstev	1012
§ 8	Status členů zastupitelstev	1014

§ 9	Majetek a rozpočet územních samosprávných celků	1015
§ 10	Zásahy státu do činnosti územních samosprávných celků	1016
§ 11	Realizace územní samosprávy v prováděcím zákonodárství	1019
XXII.	SYSTÉM KONTROLY V ČESKÉ REPUBLICE	1021
§ 1	Funkce a vývoj orgánů typu Nejvyššího kontrolního úřadu	1021
§ 2	Postavení Nejvyššího kontrolního úřadu	1025
§ 3	Působnost NKÚ	1028
§ 4	Organizace NKÚ	1030
§ 5	Výkon působnosti NKÚ	1032
XXIII.	JINÉ ORGÁNY OCHRANY PRÁV	1035
§ 1	Úvodní poznámky	1035
§ 2	Myšlenka ombudsmana v České republice a její uskutečňování	1036
§ 3	Charakteristika, postavení a působnost Veřejného ochránce práv	1038
§ 4	Šetření prováděná ochráncem	1041
§ 5	Jiná oprávnění a povinnosti ochránce	1042
§ 6	Úřad pro ochranu osobních údajů	1045
XXIV.	ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA	1047
§ 1	Ústavní postavení České národní banky a jejích představitelů	1047
§ 2	Vztah k prezidentu republiky a k ostatním ústavním orgánům	1053
§ 3	Prováděcí zákonodárství a předpisy EU	1057
XXV.	ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY	1059
§ 1	Pojem a význam bezpečnosti státu	1059
§ 2	Mimořádné stavy	1070
§ 3	Subjekty zajišťující bezpečnost státu	1076
§ 4	Zajišťování obrany státu a ozbrojené síly	1078

§ 5	Zajišťování vnitřní bezpečnosti a pořádku	1083
§ 6	Zpravodajské služby a Národní bezpečnostní úřad	1087
§ 7	Záchrané sbory a havarijní služby	1089
XXVI. ÚSTAVNÍ POŘÁDEK ČESKÉ REPUBLIKY		
A PRÁVO EVROPSKÉ UNIE		
1090		
§ 1	Členství České republiky v Evropské unii	1090
§ 2	Přenos pravomocí České republiky na Evropskou unii	1092
§ 3	Povaha práva Evropské unie	1095
§ 4	Vztah práva České republiky a práva Evropské unie	1099
§ 5	Občanství Evropské unie	1105
§ 6	Judikatura Ústavního soudu k právu Evropské unie	1107
XXVII. VÝZNAMNÉ ZMĚNY V PRAMENECH ÚSTAVNÍHO PRÁVA V OBDOBÍ ČERVEN 2015–KVĚTEN 2020		
1029		
§ 1	Charakteristika období	1129
§ 2	Ústavní pořádek	1130
§ 3	Běžné zákonodárství a změny v ústavním práva ...	1134
VĚCNÝ REJSTŘÍK		1137
O AUTORECH		1157